

■ Spotřební daně

Zlá vinařská lobby? Nesmysl, kvůli balíčku přijdeme o pětinu tržeb, říkají vinaři a ladí, jak si vylepšit pověst

Michaela Ryšavá
michaela.ryшава@hn.cz

Utahování opasků se dotklo téměř všech. Uskromnit se budou muset rodiny, zaměstnanci, firmy i menší podnikatelé. Od zavedení spotřební daně na tiché víno ale nakonec vláda couvla a vinaři jsou vnímáni jako ti, kdo z hledání úspory vyšli vítězně. Sami to ale vidí jinak: kvůli zrušení daňové výjimky na dárková vína prý přijdou až o 20 procent tržeb.

Přesto zažívají „dehonestiční kampaň“, která je podle nich poškozuje. Ve středu se tak vinařské skupiny setkají a budou hledat cestu, jak s veřejností i odborníky komunikovat. A nevylučují ani jednání o zavedení spotřební daně na tichá vína, proti kterému tak bojujvali. Mají ovšem několik podmínek.

Plán vlády byl jednoduchý: zavede spotřební daň na tiché víno, což do rozpočtu napumpuje čtyři miliardy korun. Vzhledem k tomu, že se 70 procent vína do Česka dováží, stát vydělá hlavně na zahraničním víně. A pro české vinaře připraví fond, který jim náklady vykompenzuje. Jenže vinařům se to nelíbilo, administrativa s tím spojená by podle nich byla tak náročná, že by přestali být konkurenceschopní. Z finálního balíku úspor tak DPH na tichá vína vypadla.

Podle premiéra Petra Fialy (ODS) však debata o zavedení spotřební daně neskončila. „Jsme domluveni, že se k té situaci ještě vrátíme a ve spolupráci s vinaři se pokusíme najít jiné řešení. Jsme si vědomi toho, že to dopadá jako výhoda především na dovozová vína“, prohlásil Fiala v České televizi. A vinaři přiznávají,

že jsou za určitých podmínek ochotni o úpravě jednat, i když ještě před pár dny byli zásadně proti.

„Sazby daně ukládá směrnice Evropské unie. Pro tiché víno je tam nula. Proto to takto má většina států EU. Směrnice se upravuje každé dva roky. Další revize bude ke konci roku 2024. Jsme schopni přistoupit na vlnu spotřebních daní, pokud na to přistoupí další členské země. Tlak z Evropy je obrovský, zejména kvůli dopadům na zdraví“, říká prezident Svazu vinařů Martin Chlad.

Pokud by k tomu došlo, měl by podle něj stát vinaře podpořit, aby jim pomohl se vzniklou agendou. Ve hře by mohlo být i to, že by se pak znovu mohlo dárkové víno odepisat z daní. Vláda nyní navrhuje zrušení daňové uznatelnosti tichého vína jako dárku. A to je pro vinaře prý obrovská rána. „Zejména malých a středních vinařů, kteří mají některé šarže připravené jen pro tuto kategorii, se to dotkne významně. U řady vinařství to může být až 40 procent obrátu. V průměru se můžeme pohybovat kolem 20 procent trhu“, vysvětluje Chlad.

Podle místopředsedy Vinařské asociace Jiřího Maděříče přijdou vinaři kvůli tomu o část své významné klientely. „Žádný sektor neutrpěl takovou porážku jako my“, myslí si Maděříč. Podle něj se jich výrazně dotknou i další úsporná opatření: kromě osekání dotací třeba i navýšení daně z nemovitosti. „Vinaři patří mezi velké majitele nemovitostí: mají jak polnosti, tak budovy, kde se víno skladuje. A nyní se nám výše najednou zvedne“, dodává Maděříč.

Nespokojení vinaři Nulovou spotřební daň na tichá vína si vinaři obhájili. Přesto tvrdí, že z hledání úspor dopadli ze všech nejhůře. Foto: ČTK

Proti vinařům je podle něj teď vedena kampaň, jež je vykresluje jako „zákeřné“ lobby. I proto se ve středu vinařské skupiny sejdou a budou řešit, jak dál postupovat. „Chceme zjistit, odkud pramení hejty, abychom věděli, jak na ně reagovat“, říká Maděříč.

Podle Chlada by mělo setkání rozhodnout o ucelené komunikaci nejen směrem k odborníkům, ale k celé veřejnosti. „Chceme, aby veřejnost pochopila celou hloubku oboru, že být vinař není tak jednoduché jako vyrábět jiný alkohol. Když poprvé kopnete do vinohradu, máte náklady asi 1,2 milionu na hektar a první

peníze za prodanou lahev dostanete za čtyři roky“, uvádí Chlad.

Podobný materiál chystá i lidovecký poslanec Karel Smetana, někdejší ředitel Arcibiskupského zámeckého vína Kroměříž. „Chodí mi připomínky, proč nebylo osvobozeno pivo, proč jen víno, proto hodlám připravit materiál, který ukáže, jaký je celý proces výroby vína“, dodává Smetana.

Proti ponechání nulové DPH na tichá vína protestují nejen lihovarníci, ale i pivaři, kterým spotřební daň zvýšení DPH na lihoviny dojde k přelití části spotřeby do nezdaněného vína

a výsledkem tohoto nesystémového kroku bude snížení inkasa do státního rozpočtu, tedy přesně opačný efekt, než který si stanovila vláda,“ říká Vladimír Darebník, výkonný ředitel Unie výrobců a dovozců lihovin.

Točenému pivu od příštího roku vzroste desetiprocentní snížená DPH na 21 procent. Podle Asociace malých a středních podniků a živnostníků (AMSP) to povede ke konci vesnických hospod. „Vláda je moravským politickým palermem, dlouhodobě upřednostňuje víno před pivem“, říká Luboš Kastner, který zastupuje podnikatele z oboru v rámci AMSP.

■ Bankovníctví

Banky zaplatí o půl miliardy více do Fondu pojištění vkladů

Marek Miler
marek.miler@hn.cz

Banky budou letos muset více přispět do systému, který pojišťuje vklady klientů. Může za to jednak růst objemu peněz, které klienti bankám svěřují, ale hlavně loňský pád Sberbank, který část prostředků na pojištění vyčerpal. Bankám se ale zvýšení odvodů příliš nelíbí, protože podle nich není nutné: chybějící peníze nakonec přitečou od České spořitelny, která aktiva padlé Sberbank koupila.

Řeč je o Fondu pojištění vkladů, který spravuje instituce Garanční systém finančního trhu. Fond slouží k vyplácení pojištěných vkladů klientům v případě, že se některá z tuzemských bank dostane do problémů. Výši pří-

spěvků stanovuje Česká národní banka každý rok v květnu pomocí složitějšího vzorce s mnoha parametry a na základě stavu peněz ve fondu. Banky a další úvěrové instituce musí příspěvek zaplatit do konce června.

ČNB tento měsíc oznámila na svém webu, že tentokrát bude odvod zvýšen na úroveň 5,9 bazického bodu krytých pohledávek z vkladů, z původních 4,5 bazického bodu. To podle ČNB znamená, že letos banky, spořitelni a další úvěrové instituce odvedou celkem asi 1,9 miliardy korun. Loni to bylo 1,4 miliardy.

„Zvýšení ročního příspěvku po úspěšném vypořádání a prodeji Sberbank nás překvapilo. K navýšení v takové míře podle našeho názoru není důvod, ale výše ročního příspěvku je plně v kompetenci ČNB a banky toto rozhodnutí plně respektu-

jí“, napsala HN Monika Zahálková, výkonná ředitelka České bankovní asociace. Zahálková, která je zároveň v pětičlenné správní radě garančního systému, dodala, že ČNB s bankami ani správní radou zvýšení nekonzultovala. A tuto povinnost centrální banka ani nemá.

Mluvčí ČNB Petra Vlčková sdělila, že nastavení příspěvků určují příslušné zákony. Takzvaný doplňovací příspěvek reaguje na celkový nárůst depozit v bankovním odvětví v poslední době a také na pokles

1,9 mld. Kč

■ Tolik tuzemské banky letos odvedou do Fondu pojištění vkladů. Loni to bylo 1,4 miliardy.

prostředků ve fondu. Svou roli hrálo i zkrácení období, do kterého měl fond dosáhnout stanoveného objemu prostředků. „Jakmile se peníze ve fondu zvýší nad zákonem stanovenou hranici, budou banky opět odvádět jen takzvaný udržovací příspěvek, což lze očekávat poté, co fond obdrží výtěžek z insolvenčního řízení Sberbank“, dodala Vlčková.

Vlčková sice argumentuje, že navýšení „není vyvoláno metodickými změnami“, zároveň ale doplňuje, že ČNB upravila nastavení některých parametrů výpočtu příspěvků. Tyto změny ale podle ní ČNB se zástupci garančního systému, ministerstva financí i se zástupci bankovní asociace konzultovala a ti neuplatnili připomínky.

Česká Sberbank se zhroutila loni poté, co neustála výběry klientů

po vypuknutí ruské invaze na Ukrajinu. Podle dat garančního systému vyplatil Fond pojištění vkladů klientům Sberbank už celkem 25,4 miliardy korun, tedy asi 98 procent celkových nároků. Letos v dubnu aktiva padlé banky koupila Česká spořitelna za 41 miliard korun. „Očekáváme, že v rámci insolvenčního řízení získá Fond pojištění vkladů zpět veškeré prostředky, které na výplatu náhrad vkladů vynaložil“, napsala HN výkonná ředitelka garančního systému Renáta Kadlecová.

Kadlecová také doplnila, že letos se sice zvyšují odvody do Fondu pojištění vkladů asi o 526 milionů korun, ale současně se snížily odvody do jiného systému – do Fondu pro řešení krize – a to o 538 milionů. Banky tedy v případě těchto dvou fondů odvedou v úhrnu asi o 12 milionů méně než loni.